

TÁRS PROJEKT ▶

Szociális intézményi férőhely kiváltási
szakmai koordinációs műhely kialakítása

Szakszerűen Szeretettel

EFOP-1.9.1VEKOP-15-2016-00001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖSZÖNTŐ

Az elmúlt években jelentősen megváltozott a fogyatékos emberek megítélése: a medikális szemléletet egyre inkább felváltja az emberi jogi, közösségi, társadalmi megközelítés.

Ez az előrelépés abban a szakmai szándékban mutatkozik meg, amely a nagy létszámú, bentlakásos intézményi ellátásról a közösségi életvitelt támogató szolgáltatásokra való áttérést szorgalmazza szerte a világon, így Magyarországon is.

A Magyar Kormány az Európai Unió céljakkal összhangban elkötelezett abban, hogy Magyarországon 2036-ig minden, 50 férőhelynél nagyobb, fogyatékos személyeket ellátó intézmény szűnjön meg, s helyettük egy modernebb szolgáltató rendszer jöjjön létre.

Megtisztelőnek tartjuk, hogy az átalakulás folyamatához kötődő módszertani és koordináló feladatokra a Kormány a Szociálpolitikai Innovációs Közhasznú Nonprofit Kft-t (SZIN Nonprofit Kft-t) jelölte ki. A feladatok teljesítésének része, hogy 2016. április 1-jével elindítottuk a „TÁRS – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása” című: (EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószerű) kiemelt projektünket.

A TÁRS projekt célja, hogy Magyarország teljes területén a szociális intézményi férőhely kiváltás szakmai-módszertani hátterét biztosítsa a személyes gondoskodást nyújtó, kiváltási folyamatot megvalósító szociális intézmények számára. A projekt szakmai feladatainak teljesítése során kiemelten fontos cél volt a kiváltási folyamatnak a tervezéstől a kiköltözés utáni időszakig tartó segítése, így az átalakulás szakmai tervezésének támogatása; a folyamatban résztvevő valamennyi szereplő tájékoztatása, felkészítése; együttműködések facilitálása;

horizontális tudásmegosztás; valamint a fenntartható és minőségi szolgáltatásokkal történő működtetés előmozdítása.

Az elmúlt évekre visszatekintve elmondhatjuk, hogy a projektben tett vállalásainkat – a kiváltási folyamatban résztvevő intézményi partnereink, szakemberek, szakértők, tapasztalati szakértők, társ szakmák képviselői, érdekvédelmi szervezetek, valamint a szakpolitikai döntéshozók szoros együttműködése mellett – sikeresen teljesítettük. Bízunk benne, hogy eszközrendszerünkön keresztül hozzájárultunk a szolgáltató rendszer biztonságosabbá válásához, a kiköltöző lakók életminőségének javulásához, az eredményes közösségi befogadás elősegítéséhez.

Reményeink szerint az általunk kidolgozott és összegyűjtött ismeretanyag, módszertanok, feltárt jó gyakorlatok továbbra is ösztönzőleg hatnak és segítségül szolgálnak a kiváltási folyamatot tervező, vagy megvalósító szakemberek számára. Köszönjük a projekt megvalósításában résztvevő valamennyi partnerünk és munkatársunk példaértékű, elkötelezett munkáját és együttműködését!

Fogadják szeretettel kiadványunkat, melyben összefoglaltuk a projekt szakmai tevékenységeit, eredményeit, a sikeresen megtett lépések főbb állomásait.

Dr. Tóth Tibor
főigazgató

***„A kiköltözés tényleg
próbára teszi
az ember bátorságát.***

Bátornak kell lenni.”

A KIVÁLTÁSRÓL

A modern fogyatékosügy a fogyatékos embert nem a társadalom jótékonykodására szoruló személynek tekinti, hanem a társadalom egyenrangú és egyenértékű tagjának.

A NAGYLÉTSZÁMÚ SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK KIVÁLTÁSÁRÓL

A nagylétszámú szociális intézmények eredetileg a gondozás, élelmezés és menedéknyújtás biztosítására jöttek létre.

Az elmúlt pár évtizedben azonban alapvetően megváltozott a szemléletmód a fogyatékos emberekkel kapcsolatban. A szemléletváltásból adódóan a modern fogyatékoságügy a fogyatékos embert nem a társadalom jótékonykodására szoruló személynek tekinti, hanem a társadalom egyenrangú és egyenértékű tagjának, jogok birtokosának, akít abban szükséges támogatni, hogy életét a lehető legnagyobb – általa igényelt – önállósággal élhesse.

Ennek az alapvető változásnak az egyik legfontosabb következménye, hogy a nagy létszámú, bentlakásos intézményi ellátásról a közösségi életvitelt támogató szolgáltatásokra térnek át szerte a világban, különösen Európában. Ezt a folyamatot nevezzük

intézményi férőhely kiváltásnak.

A kiváltás lényege, hogy a korábbi nagy intézményeket a fogyatékos ember lakóhelyén vagy annak közelében levő, a településen megszokott lakókörnyezetben biztosított kis létszámú (maximum 12 fő együttélésére szolgáló) otthonok, lakások váltsák fel.

A kiváltás során ugyanakkor nemcsak a lakhatási körülmények javítása a cél: fontos szempont a fogyatékos lakók foglalkoztatása, a napközbeni tevékenységük megszervezése is. A kiváltás általános célja az intézménytelenítés, amely során a lakókat minél inkább integráljuk a társadalomba, hogy más emberekhez hasonló életet tudjanak élni. A fogyatékos embereknek

nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők életminőségének javítása és az emberi jogi szempontok érvényesítése kiemelten fontos.

INTEGRÁCIÓ

ÉLHETŐBB TEREK

KÖZÖSSÉG

ÉRTÉKTEREMTÉS

ÖNÁLLÓSÁG

támogatott lakhatás
 inklúzió **emberi jogok**
 „Semmit rólunk, nélkülünk!”
 rehabilitáció
 életminőség módszertani támogatás
 munkahelyteremtés
 személyközpontúság
 szemléletváltás
 módszertani támogatás
önálló életvitel
 egyenlő bánásmód
 életminőség
 tudásmegosztás **támogatott lakhatás**
 rehabilitáció szemléletváltás szolgáltatási gyűrű
önálló életvitel
 életminőség méltóság
tudásmegosztás
 szemléletváltás
 egyenlő bánásmód
 rehabilitáció méltóság
 rehabilitáció
 méltóság
 inklúzió
 szolgáltatási gyűrű
 társadalmi felelősségvállalás
 méltóság
emberi jogok
 módszertani támogatás
 önálló életvitel
 támogatott döntéshozatal
 méltóság tudásmegosztás
Személyközpontúság
 méltóság
Szakmai Hálózat
 Kiváltási Folyamatot
 Támogató Országos
 Szakmai Hálózat
 Kiváltási Folyamatot Támogató Országos Szakmai Hálózat
„Semmit rólunk, nélkülünk!”
 Kiváltási Folyamatot Támogató Országos Szakmai Hálózat
inklúzió
 rehabilitáció
 rehabilitáció
 társadalmi felelősségvállalás
munkahelyteremtés
 támogatott döntéshozatal
személyközpontúság
 szemléletváltás
méltóság
 egyenlő bánásmód
szolgáltatási gyűrű
emberi jogok
 rehabilitáció méltóság
 rehabilitáció méltóság
 társadalmi felelősségvállalás
személyközpontúság
 „Semmit rólunk, nélkülünk!”
 munkahelyteremtés
 támogatott lakhatás
 „Semmit rólunk, nélkülünk!”
 életminőség rehabilitáció
személyközpontúság
 szemléletváltás
 méltóság
 életminőség
méltóság
 rehabilitáció
 rehabilitáció
 méltóság
 tudásmegosztás
inklúzió
 rehabilitáció

MIÉRT VAN SZÜKSÉG KIVÁLTÁSRA?

Magyarország 2007-ben – a világon az elsők között – csatlakozott az ENSZ Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezményéhez.

Az egyezmény elsődleges célja a fogyatékos emberek jogainak biztosítása, esélyegyenlőségük és társadalmi életben való aktív részvételük előmozdítása, az önrendelkezés és az önálló életvitel joga, valamint a munkához és szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése.

Az Egyezmény 19. cikke rögzíti a fogyatékos emberek egyenlő jogát a közösségekben való élethez, valamint azt, hogy a részes államok minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékos személyek másokhoz hasonlóan megválaszthatassák lakóhelyüket és lakótársaikat. A magyar

kormány a fogyatékos emberek esélyegyenlőségéről és a szociális szolgáltatásokról szóló törvényekben, valamint a fogyatékosággal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló hosszú távú koncepcióban döntött minderről.

A Kormány – az Európai Unió célokkal összhangban - elkötelezett abban, hogy Magyarországon 2036-ig minden 50 férőhelynél nagyobb intézmény szűnjön meg, s helyettük egy modernbb szolgáltató-rendszer jöjjön létre és a jelenleg nagy intézményekben élő fogyatékos emberek támogatott lakhatásba költözzenek. Ezt a folyamatot segíti a TÁRS projekt.

MI AZ A TÁMOGATOTT LAKHATÁS?

A fogyatékos embernek is – mindenki máshoz hasonlóan – joga van ahhoz, hogy maga dönthesse el, hogy hol és kivel szeretne együtt élni.

A támogatott lakhatás (TL) egy olyan lakás vagy ház, amelyben a fogyatékos ember – jellemzően legfeljebb tizenketted magával – ugyanolyan hétköznapi életet él, mint bárki más.

helyi környezetbe illeszkedjenek. A közösségi lakhatás eredményeként a TL lakók ugyanazokat a helyi közösségi szolgáltatásokat vehetik igénybe, mint bárki más.

Ezek a – településbe integráltan elhelyezett – házak, lakások nem kerülnek a fogyatékos emberek tulajdonába, hanem térítési díj ellenében lakhatnak bennük. Fontos, hogy közösségi közlekedéssel könnyen elérhetőek legyenek és a

A TL lakók dönthetnek arról, hogy kivel szeretnének egy szobában élni, s ahogyan ezt önállóságuk engedi, egyre több területen saját maguk döntenek mindennapos ügyeikben. Az önállósodási folyamatban szakemberek támogatják őket.

***„Itt sokkal szabadabb
az életünk, azzal töltöm
a szabadidőmet, amivel
szeretném.”***

***„Elmehetek a boltba is egyedül
és megvehetem magamnak,
amire szükségem van.”***

TÁMOGATOTT LAKHATÁS

A TÁRS PROJEKT SZEREPE A HAZAI KIVÁLTÁSI FOLYAMATBAN

Magyarországon az intézményi férőhely kiváltás folyamata több szakaszban megy végbe, melynek - az NFSZK Nonprofit Kft. jogutódjaként - a SZIN Nonprofit Kft. a kezdetektől aktív és meghatározó szereplője.

A kiváltáshoz kötődő módszertani és koordináló feladatokra a Kormány a SZIN Nonprofit Kft.-t jelölte ki. A korábban sikeresen lebonyolított projektek folytatásaként, 2016. április 1-én elindult a TÁRS – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása” című EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószerű kiemelt projekt.

A projekt a lebonyolítása során arra törekedett, hogy a kiváltási folyamatot párhuzamos pályázati konstrukció(k) ban megvalósító, az ország egészében, annak különböző területein működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi kör részére szakmai-módszertani háttérrel biztosítson a közösségi befogadás sikeres megvalósítása érdekében.

A módszertani háttértámogatás szakmai megalapozottságát segítette és megerősítette továbbá az a kutatás, ami a korábbi kiváltási tapasztalatok gyűjtése során beazonosította azokat a területeket, amelyekkel elengedhetetlen foglalkozni annak érdekében, hogy a lakók életminőségét javító és a dolgozói

minőségi munkavégzést támogató lakhatási forma jöjjön létre, mindemellert rendszerszinten is fenntartható és jól működő szolgáltatási struktúra alakuljon ki.

A projekt támogató tevékenysége elsősorban a kiváltási folyamat megvalósítását célzó pályázati programot bonyolító intézményi kör felé irányult, melyek földrajzi elhelyezkedését az alábbi térkép szemlélteti.

A TÁRS projekt által támogatott intézmények

TEVÉKENYSÉGEK

HÁLÓZATI TEVÉKENYSÉG

A TÁRS projekt egyik kiemelt célja egy országos hálózat felállításának előkészítése, valamint a hálózati tevékenység megkezdése, melynek érdekében kialakításra került a **Kiváltási Folyamatot Támogató Országos Szakmai Hálózat**.

HÁLÓZATI TAGOK ÉS CÉLCSOPORTOK

Hálózati tag
kiváltás előtt álló intézmény

Hálózati tag
kiváltást már megvalósított tag, új intézményi struktúra

Hálózati célcsoport
a kiváltás környezetének további szereplői
(pl.: családtagok, szakmai szervezetek, befogadó település)

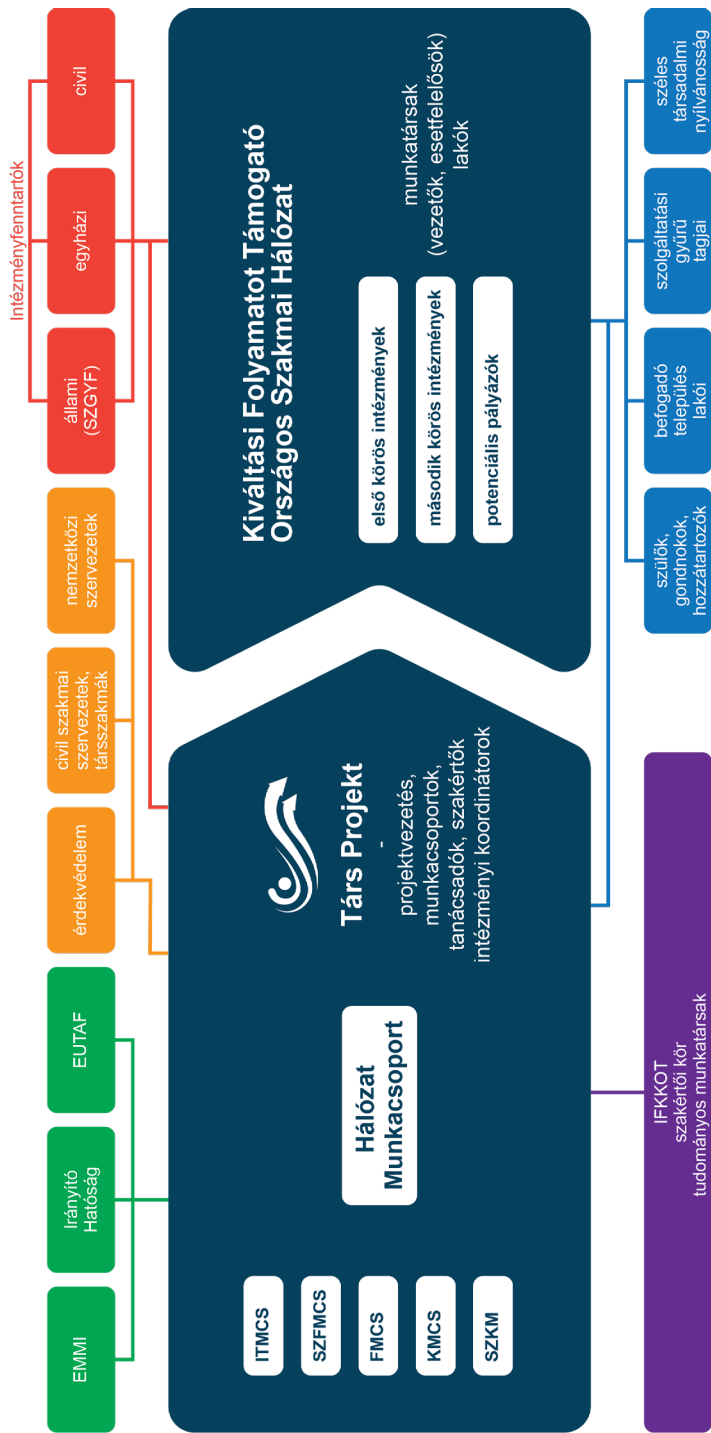
A hálózati munka átfogó célkitűzése volt a kiváltási folyamatot megvalósító intézményi körből álló hálózati tagok igényein alapuló, optimális hálózati működés kialakítása, melynek révén biztosítható a tagok közötti információáramlás, tudásátadás, tapasztalatcsere, valamint a tagok és külső szakmai szereplők közötti horizontális és vertikális kommunikáció annak érdekében, hogy hozzásegítse a tagokat az intézményi férőhely kiváltás hatékony és sikeres megvalósításához.

A hálózati működés jelentősége abban állt, hogy a párhuzamos pályázati konstrukcióban intézményi férőhely kiváltást megvalósító szakemberek számára szakmai szükségleteikhez, pályázati életciklusukhoz igazítottan, a

hálózat különböző szinterein keresztül (kisebb-nagyobb rendezvényeken, szakmai találkozók, műhelyeken, kommunikációs felületein) szakmai támogatást nyújtott, mindezt úgy, hogy bevonta a folyamatban érintett valamennyi szereplőt és lehetővé tette a TÁRS projektben összegyűjtött információk, kidolgozott módszertanok, háttéranyagok, szakmai tapasztalatok széles körű megosztását.

A TÁRS projekt úgy alakította ki a hálózati tagokra irányuló támogató tevékenységét, hogy az mind a kiváltási folyamat előkészítésekor, mind a megvalósítás és a fenntartás során felmerülő kérdésekhez segítséget tudjon nyújtani.

HÁLÓZAT MŰKÖDÉSÉNEK SZAKMAI TERÜLETE

HÁLÓZATI RENDEZVÉNYEK

A TÁRS projektben a hálózatosodás egyik állandó eleme az országos és helyi, illetve regionális, szükségletalapú találkozások megszervezése.

A hálózati rendezvények a tájékozódás, ismeretszerzés, tudásmegosztás, szemléletformálás színterei is voltak egyben, amelyek lehetőséget adtak a TÁRS projekt szakmai fejlesztéseinek országos és nemzetközi szintű megosztására, szakmaközi kapcsolódások, együttműködések kialakítására és támogatására, valamint rálátást biztosítottak a magyarországi kiváltási folyamat aktuális helyzetére.

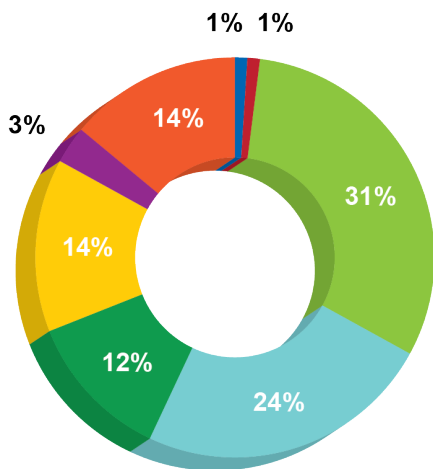
A hálózati rendezvények nem csak a hálózati tagok számára nyújtottak lehetőséget tapasztalataik egymás közti megosztására, a személyes kapcsolatok kiépítésére, erősítésére, a közvetlen kommunikációra, hanem a kiváltáshoz kapcsolódó egyéb szereplők – pl. civil szakmai, érdekvédelmi szervezetek, társszakmák képviselőit is tájékoztatták a kiváltás folyamatáról, aktualitásairól.

TÁRS projekt keretében szervezett rendezvények száma

RENDEZVÉNY TÍPUSA	RENDEZVÉNY SZÁMA (DB)	RÉSZTVEVŐK SZÁMA (FŐ)
Külső rendezvény	321	7 088
Belső rendezvény	149	2 068
Képzéshez kapcsolódó	316	1 861
Összesen:	786	11 017

Rendezvények megoszlása a rendezvény jellege alapján

- konferencia
- lakossági fórum és sajtóesemények
- szakmai egyeztetés
- szakmai műhelynapok
- IFKT felkészítés, konzultációs nap
- szakmai fórumok, szakmai napok
- SZKT ülés
- szakmai találkozók

KOMMUNIKÁCIÓ

A TÁRS projekt egyik feladata, hogy átláthatóvá tegye a TÁRS projekt tevékenységeit, valamint megmutassa a külvilágnak a változás szükségszerűségét és lényegét,

mindezt annak érdekében, hogy a folyamatban érintett minden szereplő lehetőleg osztozzon a fogyatékos személyek társadalmi integrációs, önálló életvitelre irányuló céljaiban. Ennek eléréséhez összetett **kommunikációs eszközrendszerre** volt szükség a megvalósítás során. A projekt a kiváltást megvalósítók számára már a tervezés időszakától kezdődően támogatást nyújtott.

Az **Intézményi Férőhely Kiváltási Terv (IFKT)** az intézményi férőhelyek kiváltásához szükséges komplex tervezési folyamat szakmai-módszertani eszköze. Tartalmazza azokat az elemeket, amelyek az új szolgáltatási struktúra / szolgáltatási rendszer kialakításához szükségesek: intézmény lakóit; az intézmény munkatársait; a szolgáltatási környezetet; a szolgáltatási ingatlanokat; a fenntarthatósági számításokat; a kiváltás költségtervét és az intézmény kommunikációját. Az **IFKT kommunikációs modulja** segítette a megvalósítóknak átgondolni és megtervezni a projektjük külső és belső kommunikációjának módját és lépéseit. A **kommunikációs módszertani anyagok** - Kiváltási folyamat kommunikációs stratégiája, Válságkezelési terv, Kommunikációs módszertani segédanyag – mélyebb rálátást, megoldási kulcsokat biztosítottak

a kiváltáshoz fűződő kommunikációs tevékenységekhez. A megvalósítók saját helyszínükön is igénybe vehették a kommunikációs szakértő támogatását, valamint kommunikációs csoportmunkákon vehettek részt.

A társadalmi környezet és a társszakták tájékoztatása, érzékenyítése és a kiköltözés előtt álló lakók felkészítése céljából a szemléletformálást, közösségi befogadást elősegítő magyar és angol nyelvű **rövidfilmek** készültek a már támogatott lakhatásban élő emberekkel és az őket befogadó település lakóival a főszerepekben.

A szereplők nyíltan beszéltek arról, hogy milyen félelmeik voltak a TL házakba való kiköltözést megelőzően, milyen tapasztalatokat szereztek és hogyan alakult az életük a megváltozott környezetben.

A filmekben elhangzottak és az ezek alapján készült pozitív üzeneteket megfogalmazó **plakátok** bátorítást nyújtanak és hitet adnak mindazoknak, akik az átalakulás valamely lépcsőfokán állnak.

Tájékoztató kiadványok és rövid **animációs filmek** is születtek. 2016 szeptemberétől a havonta megjelenő, összesen 55 db **Hálózati Hírlevél**, 10 db Rendkívüli Hírlevél, illetve 11 db tematikus Hírlevél különszám sorozat – a honlapon és Facebookon történő aktivitásokkal együtt – biztosította a szakmai és a nagyközönségnek a naprakész információkat a hazai kiváltás folyamatáról, a TÁRS projekt fejlesztéseiről, képzéseiről, rendezvényeiről, egyéb aktualitásokról. A rendszeres **sajtófigyelés, sajtógyűjtés és sajtóelemzés** is segítette a projekt belső és külső kommunikációját. A hazai kiváltási folyamat nemzetközi

színtéren is megjelent. 2018. március 20-án Brüsszelben, Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviseletén és az Európai Parlamentben szakmai napon mutatkozott be a Magyarországon megvalósuló intézményi férőhely kiváltás, a magyarországi támogatott lakhatásban élő emberek részvételével. A rendezvény része volt az ő gondolataikat bemutató „Másnak egy kormányzati stratégia, Nekem az Életem!” című plakátkiállítás is. Az eseményt az EMMI szociálpolitikáért felelős államtitkársága támogatta, a TÁRS projekt pedig a megvalósításban működött közre.

INTÉZMÉNYI KOORDINÁTORI TÁMOGATÁS

A TÁRS projekt a kiváltásban érintett intézmények számára munkatársain keresztül intézményi koordinátori támogatást biztosított a projekt teljes időtartama alatt.

A koordinátorok olyan helyi, a kiváltásban érintett intézmények közelében élő tapasztalt szakemberek, akik helyben, a pályázókhöz rendelt, első kézből nyújtottak segítséget a projektek tervezéséhez és megvalósításához, valamint kulcsszereplői voltak a pályázók és a TÁRS projekt szakértői teamje közötti tudásmegosztásnak, információátadásnak és együttműködésnek. A belső szakmai team tagjaként közvetítették a TÁRS projektben készült módszertanokat, ajánlásokat és szakértői támogatást nyújtottak.

Ez a működési mód folyamatos interaktivitást igényelt, ami lehetővé tette, hogy a projekt támogató tevékenységeinek tartalma és időzítése hatékonyan segítse a helyi folyamatokat.

A feladatot országos viszonylatban **14 fő munkatárs, mintegy 2400 személyes találkozási alkalom** során látta el, a pandémiás időszakban pedig a szakmai támogatás on-line módon volt biztosított.

Intézményi koordinátor

Kapcsolat módja

- Közös kialakított munkarend szerint
- Személyes jelenléttel
- Folyamatos kapcsolattartással, kommunikációval (tel., e-mail)
- Belső szakmai team munkájában, fórumokon, tanácskozásokon való részvétellel

Feladata:

- Folyamatos információáramoltatás, kommunikáció
- IFKT alkalmazásának támogatása
- Pályázattervező team részeként közreműködés a Szakmai Terv készítésében
- TÁRS szakmai, szakértői támogatás közvetítése
- Folyamatok követése
- Változások és akadályok jelzése

Szerepe:

- Kapcsolatot tart
- Összehangol
- Kísér
- Közvetít
- Tudást ad át
- Kommunikál

SZAKÉRTŐI TÁMOGATÁS

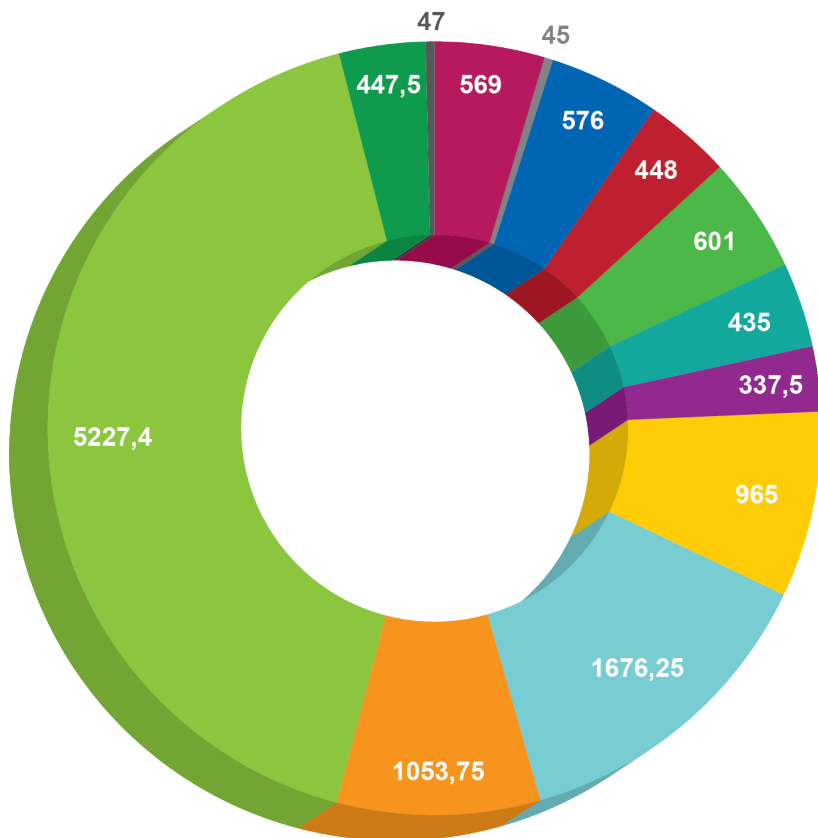
Az intézményi koordinátorok aktív közreműködése mellett a TÁRS projekt szakértők bevonásával is támogatta a kiváltás teljes folyamatát egészen a kezdetektől az átmeneten keresztül a támogatott lakhatás szolgáltatás működtetéséig.

A **tanácsadásokra** az intézményi igények felmérése alapján, az intézményi koordinátorok közreműködésével került sor, összesen **84 szakértő munkatárs részvételével, mindösszesen 12.100 órában** az alábbi szakterületeken:

- **rehabilitációs szakmérnöki tanácsadás** – a komplex, ésszerű akadálymentesség szempontjainak szakszerű biztosítása;
- **érdekvédelmi tanácsadás** – a kiköltöző lakók önérdek-érvényesítésének előmozdítása, a szolgáltatások demokratikus, a lakók részvételén alapuló döntéshozatali, irányítási formáinak kialakítása;
- **szervezetátalakítás, szervezetfejlesztés, változásmenedzsment** – a nagyintézmény átalakulása során a szervezeti struktúra átalakítása és megerősítése, a nagy horderejű, gyökeres változás támogatása;
- **szupervízió** – az érintett intézményekben a munkatársak kiváltást támogató attitűdjének megerősítése, a feszültségek kezelése, csoportos és egyéni formában;
- **szolgáltatás-szervezési tanácsadás** – a támogatott lakhatás és a kapcsolódó szolgáltatási gyűrű optimális kialakításához;
- **kommunikációs tanácsadás, közösségfejlesztés** – mind a céltelepülések leendő szomszédságára, illetve a tágabb környezetre (helyi lakosság, társágazatok), mind az intézmény lakóira, illetve munkatársaira irányuló kommunikációs tevékenység kialakítása; közösségi alapú cselekvés előmozdítása;
- **foglalkozási rehabilitációs tanácsadás** – a kiváltásban részt vevő intézmények és egyének foglalkoztatási és foglalkozási rehabilitációs feladatainak fejlesztéséhez személyes módszertani segítség nyújtása a tervezés, kivitelezés során;
- **célcsoport specifikus tanácsadás** – a súlyosan halmozottan fogyatékos, a szenvedélybeteg, pszichoszociális fogyatékos, illetve autista lakók kiváltásának támogatása.

A szakértők, tanácsadók a közvetlen intézményi támogatás mellett régiós műhelymunkákon is segítették az intézményi munkatársakat.

Szakértői tanácsadói óraszámok megoszlása

- Addiktológia
- Autizmus
- Foglalkoztatási rehabilitáció
- Kommunikációs
- Közösségfejlesztés
- Pszichoszociális
- Rehabilitációs szakmérnök
- SHF tanácsadás
- Szervezetfejlesztés
- Szolgáltatásfejlesztés
- Supervízió
- Tapasztalati szakértő
- TIFLO

LAKÓTÁMOGATÁS

A kiváltási folyamat legfőbb szereplői maguk a lakók. Rendkívül fontos, hogy értsék, lássák, mi történik velük, hogyan változik meg az életük.

A kiváltás minden időszakában fontos a lakókkal való fokozott törődés, és az élethelyzetük gyökeres átalakulásából eredő bizonytalanságok oldása. Ennek érdekében a projekt **lakótámogató tevékenységet**, illetve **könnyen érthető kiadványokat és számos kisfilmet** biztosított részükre, ami betekintést engedett jövőbeni életükbe.

A **Lakók Támogatása Csoport** munkatársai a kiköltözést megelőző átmeneti időszakban a lakókkal történő személyes beszélgetések, felkészítések, illetve csoportfoglalkozások keretében közvetlenül segítették az önálló életvitelhez köthető készségek, tudások átgondolását és fejlesztését. A kiköltözéssel érintett intézményekben átlagosan havi 4-6 alkalommal tettek látogatást. Anagycsoportostájékoztatást követően 10-12 fős kiscsoportos formában zajlottak a foglalkozások, amelyekbe a tapasztalati szakértő munkatársak társtrénerként kapcsolódtak be. A tapasztalati szakértők személyes élettörténeteinek bemutatása átélhetőbbé és kézzelfoghatóbbá tette a kiköltözéssel járó feladatokat, segítette a változásokra történő ráhangolódást, felkészülést. A foglalkozások időkerete - alkalmazkodva a kiscsoport igényeihez,

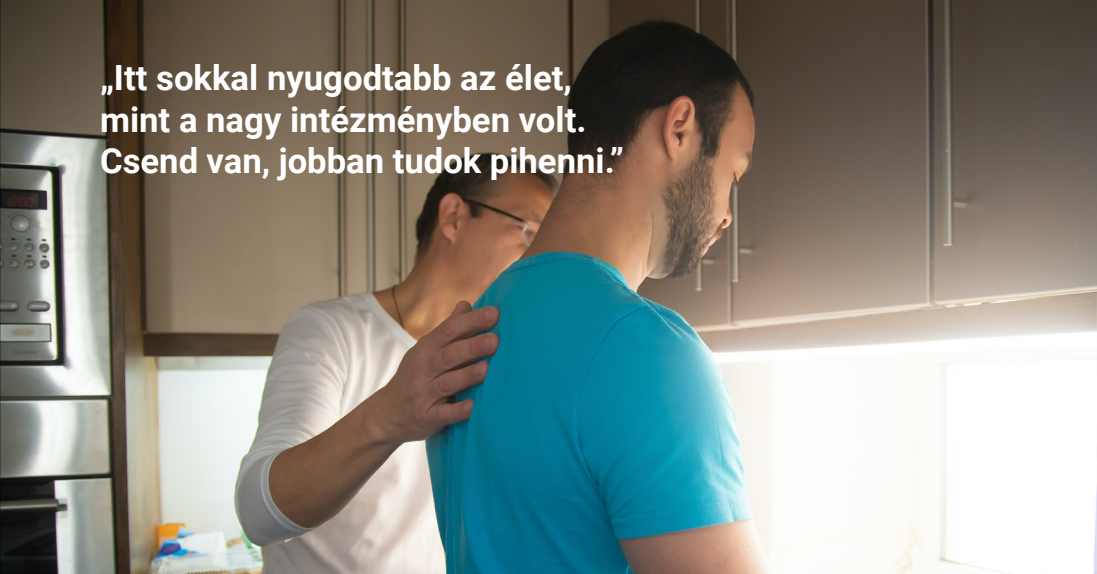
teherbírásához - többnyire egy-másfél óra volt. **A csoport 2021 június végéig 34 telephelyen járt, 233 személyes, illetve online csoportfoglalkozást tartott és mindösszesen 1387 lakót vont be a szolgáltatásba.**

A kiváltási folyamat megértését segítette a **„Mi a kiváltás?”** című könnyen érthető kiadvány, ami kifejezetten a nagyintézményekben élő fogyatékos személyeknek szól. Azzal a céllal íródott, hogy életük nagy változását megértsék, és jobban fel tudjanak készülni az új életformára.

A foglalkoztatás témájában a **„Dolgozni jó”** című kiadványsorozat készült azzal a céllal, hogy az intézményben élő emberek kedvet kapjanak a munkavégzéshez és felfedezzék a munkavállalással járó előnyöket, továbbá alapszereplőkhez jussanak a munkavállalásról.

A **„SOK SEGÍTSÉGET IGÉNYLŐ EMBEREK ÖNÉRVÉNYESÍTÉSE”** című könnyen érthető füzet a TÁRS és ugyancsak a SZIN Nonprofit Kft. által megvalósuló MONTÁZS projekt keretében készült. Célja, hogy az értelmi fogyatékos személyek önérvényesítő csoportjainak iránymutatást adjon, így is segítve a sok segítséget igénylő

„Itt sokkal nyugodtabb az élet,
mint a nagy intézményben volt.
Csend van, jobban tudok pihenni.”

emberek érdekvédelmét a kiváltás során.

A **kisfilmek** - a támogatott lakhatást bemutatva - a befogadásról, elfogadásról, családi légkörről, az önállóságról, a kihívásokról, az együttélés örömeiről szólnak.

ÉRDEKVÉDELEM

A „Semmit rólunk, nélkülünk!” alapelvvel összhangban a TÁRS projekt kezdetétől folyamatos volt a szakmai párbeszéd a fogyatékos embereket képviselő érdekvédelmi szervezetekkel. A szakmai munka több fázisában, különböző módokon kerültek bevonásra az érdekvédelmi szervezetek és szakemberek.

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa 2017 februárjától a TÁRS projekt keretében érdekvédelmi tanácsadó szolgáltatást biztosított. Az érdekvédelmi

tanácsadók intézményhez rendeltlen végezték szakmai munkájukat, havi rendszerességgel felkeresve a hozzájuk tartozó lakókat és szakembereket.

A tanácsadói szolgáltatás során figyelemmel kísérték a kiváltási folyamat ENSZ CRPD előírásainak betartását, elősegítették a lakók részvételén alapuló döntéshozatalt, támogatták a lakók érdekeinek érvényesítését, összekapcsolták az intézményeket a helyi érdekvédelmi szervezetekkel.

2021. június 29-ig **2000 órányi érdekvédelmi tanácsadói szolgáltatás** volt biztosított a kiváltással érintett lakók és intézmények számára.

A TÁRS projekt időtartama alatt **Érdekvédelmi Fórum** működött, amely rendszeres tájékoztatást biztosított a kiváltásban érdekelt érdekképviseleti, érdekvédelmi és szolgáltatásokat fenntartó civil szervezeteknek a projekt előrehaladásáról.

Dolgozni jó!

A TÁRS projekt támogató tevékenysége a foglalkoztatás területén

RENDEZVÉNYEK

- Tudásátadás
- Tapasztalatcsere
- Innovatív ötletek
- Jó gyakorlat bemutatás
- Partnerségépítés

SZAKÉRTŐI TANÁCSADÁS

- Tudásátadás
- Módszertanok biztosítása
- Egyéni igényekre reagálás
- Lakók foglalkoztatás szempontú felmérése

KIADVÁNYOK

SZAKEMBEREK

- Foglalkoztatás fejlesztése
- Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások
- Foglalkozási rehabilitáció
- Foglalkoztatási formák
- Jó gyakorlatok
- Költségtervezés
- Partnerség

LAKÓK

- „Dolgozni jól!” füzetsorozat

BEVÁSÁRLÓKÖZPONT

KERTÉSZET

Felkészítés
Pályaorientáció
Motiváció

VARRÓMŰHELY

Piacképes termékek
Vállalkozás
Értékesítés

PÉKSÉG

Fejlesztő foglalkoztatás
Akkreditált foglalkoztatás
Nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatás

FOGLALKOZTATÁS TÁMOGATÁSA

Az EFOP-2.2.2 Intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése – Intézményi férőhely kiváltás pályázatban a foglalkoztatás kiemelt területként jelent meg.

A foglalkoztatás fejlesztése és bővítése esetén többletforrást igényelhetnek a kiváltást megvalósító intézmények. Emiatt a TÁRS projektben is hangsúlyos volt a foglalkoztatás kialakításának és fejlesztésének támogatása.

Az intézményekben dolgozó szakembereknek az online, a telefonos és az igényre szabott személyes **tanácsadások** a projekt teljes időtartama alatt elérhetőek voltak. A helyszíni, segítő látogatások **688 órában, 23 helyszínen** valósultak meg.

A régiós szinten több alkalommal megrendezett **Foglalkozási rehabilitációs szakmai műhelyek** a foglalkoztatással kapcsolatos tudnivalók átadásán túl a társintézményi munkatársakkal való tapasztalatcserét is biztosították.

**A foglalkoztatási jogya-
korlatokat bemutató
szakmai napok** során 15, az ország különböző térségeiben sikeresen működő, az intézmények számára mintaként szolgáló – védett és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatást megvalósító – szervezethez látogathattak el az érdeklődők. A 6 alkalommal megrendezett **akkreditált foglalkoztatók és kiváltásban érintett intézmények szakmai találkozásán** a kiváltásban érintett intézmények és a régiókban működő akkreditált foglalkoztatók találkozhattak egymással. A szakmai események hatására a szervezetek között több helyszínen alakultak ki szakmai e g y ü t t m ű k ö d é s e k . A foglalkoztatás támogatásához kapcsolódva elkészült 15 db, a foglalkozási rehabilitáció és a

foglalkoztatás témakörét több oldalról is körüljáró, különböző célcsoportokat megcélzó **szakmai kiadvány**, melyek a támogatási időszak ideje alatt a felmerülő igényekre reagálva folyamatosan készültek, illetve tartalmukban a jogszabályi változásoknak megfelelően rendszeresen frissültek.

A szakmai-módszertani támogatás egyik kiemelkedően fontos része volt, hogy a hazai, követésre méltó, jól működő, foglalkoztatási **jó gyakorlatokat feltérképezze**. A jó például szolgáló foglalkoztatási helyszíneken zajlott látogatások inspirálták azt a 25 részből álló jógyakorlat kiadványsorozatot, mely a megváltott munkaképességű személyek akkreditált és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatását mutatja be.

SZAKMAI-MÓDSZERTANI TÁMOGATÁS

A nagy létszámú bentlakásos intézményi ellátásról a közösségi szolgáltatások igénybevételére való áttérés, egy alapjaiban új rendszer; kiépítése megalapozott előkészítést, tervezést igényel.

Ennek a folyamatnak a legfontosabb eszköze az **IFKT módszertana (Intézményi Férőhely Kiváltási Terv - Módszertani Útmutató)**. A módszertan meghatározza a kiváltáshoz szükséges felmérések területeit, eszközeit, az elemzések folyamatát, az adatok és eredmények további felhasználási lehetőségeit, a tervezés módszereit, a felmérési-tervezési folyamat ütemezését, személyi és tárgyi feltételeit, illetve a kiváltási folyamatban érintettek tájékoztatásának javasolt módszereit. A gyakorlati segítséget nyújtó módszertani útmutató használatára a TÁRS projekt csoportos formában, **tematikus napokon** készítette fel a kiváltásban részt vevő intézmények munkatársait, valamint folyamatos egyéni és csoportos **tanácsadást** biztosított személyesen és online formában.

A TL ingatlanok tervezéséhez, kialakításához nyújt további gyakorlati segítséget az a **tervezési szempontsor**, amelyet rehabilitációs környezettervező szakmérnök tanácsadók állítottak össze. Ebben ajánlásokat fogalmaznak meg az ingatlanok - lakók igényeihez illeszkedő - akadálymentes kialakításhoz.

A TL szolgáltatás és a köré szerveződő szolgáltatási gyűrűre épülő új szervezeti struktúra kialakítását és működtetését segítik az **Egységes szervezetátalakítási koncepció és végrehajtási protokoll**, valamint **A támogatott lakhatás működtetésének szakmai ajánlásokkal ki egészített protokollja** című kiadványok. A szervezetátalakítási protokoll az intézmény új működéséhez szükséges szervezeti változások megvalósításához nyújt segítséget, a jelenlegi és tervezett működés közti átmenetet és az új szervezeti működés elindítását támogatja. A TL protokoll a szolgáltatást nyújtó szakemberek számára nyújt útmutatást a rugalmas, egyéni szükségletekre reagáló, személyközpontú szolgáltatásszervezés és szolgáltatásnyújtás terén, azért, hogy a támogatott lakhatást igénybevevők életminősége pozitívan változzon, a társadalmi befogadásuk, beilleszkedésük létrejöhessen.

A TL szolgáltatás szakmai tartalmának kialakítását segíti az egyes életterületeken megjelenő szolgáltatási elemek tevékenységtartamának értelmezéséhez készült **Tervezési segédanyag**.

Minőségirányítási rendszerleírás készült azzal a céllal, hogy hosszútávon használható eszközt nyújtson a TL intézményekben élő fogyatékos személyek szükségleteire tekintettel lévő, az intézmény saját, belső erőforrásaira építő működtetési folyamat megtervezéséhez, működtetéséhez, monitorozásához és fejlesztéséhez.

A kiváltási folyamat intézményen belüli és kívüli kommunikációs tevékenységeinek átgondolása és megtervezése alapvető fontossággal bír az érintett szereplők által történő megismerését és elfogadását / elfogadtatását, illetve a helyi társadalmi környezet érzékenyítését / felkészítését illetően. Ennek támogatására több szakmai, módszertani anyag is készült.

Kiváltási folyamat kommunikációs stratégiája - a kiváltási folyamathoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység tervezéséhez, lebonyolításához kapcsolódó alapdokumentum.

Válságkommunikációs terv - potenciális konfliktushelyzetek megelőzéséhez, illetve a kialakult konfliktushelyzetek kezeléséhez támogatást nyújtó dokumentum.

Kommunikációs módszertani segédanyag - az intézményi külső-belső kommunikáció szakmai támogatására szolgáló dokumentum, szerkeszthető sablonokkal, mintadokumentumokkal, arculati elemekkel.

Az intézményekben élő lakók kiváltásra, illetve támogatott lakhatásra történő felkészítéséhez kapcsolódóan került kidolgozásra a **Komplex kiváltási szükségletfelmérés módszertana**, melynek célja, hogy a kiváltásra, támogatott életvitelre való felkészítésben részt vevő szakembereknek, intézményi munkatársaknak nyújtson támpontot a lakók felkészítési folyamatában. A munkatársak felkészítésére az eszköz alkalmazására 50 órás továbbképzési program keretében került sor.

A **„Súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek támogatott életvitelének kialakítása és támogatása”** című modellprogram keretében 5 fő SHF tanácsadó nyújtott szakmai és módszertani támogatást.

A TÁRS projekt által hozzáférhetővé vált a **„San Martín Skála- Életminőség-mérő eszköz súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek felméréséhez”** című felmérő eszköz és ehhez tartozó kézikönyv, melyet a jelen kiadvány elkészültéig 88 szervezet töltött le és használ. Az eszközt több egyetemen elkezdtek beépíteni a gyógypedagógus képzés tananyagába.

A modellprogramban 5 olyan **nemzetközi és hazai ígéretes gyakorlatot tartalmazó tanulmány** került kidolgozásra, amelyek a magas támogatási szükségletű és súlyosan, halmozottan fogyatékos (SHF) személyek lakhatási szolgáltatásainak kialakítására és működtetésére vonatkozó jó példákat mutatják be. A lakhatási szolgáltatások ígéretes gyakorlatai mellett **3 nappali intézmény ígéretes gyakorlata** is górcső alá került.

A modellprogramban összegyűlt szakmai tudásanyag az **„SHF személyek támogatott életvitelének kialakítása és támogatása”** című szakmai dokumentumban került összesítésre.

Az intézményi jogviszonyra várók szolgáltatási modellprogramja keretében kidolgozott **Szakmai ajánlás** a támogatott lakhatás igénybevételi eljárásához kapcsolódó tevékenységekhez szolgál útmutatóként a támogatott lakhatásban dolgozó, a várakozók szolgáltatásra való felkészítésében részt vevő szakemberek számára, annak érdekében, hogy az intézményi jogviszonyra várók a szükségleteiknek legmegfelelőbb szolgáltatást tudják igénybe venni.

SHF személyek támogatott életvitelének kialakítása és támogatása

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÉPZÉSFEJLESZTÉS - KÉPZÉSEK

Az intézményi férőhely kiváltási folyamat sikeres megvalósításának egyik kulcsa az érintett munkatársak – intézményvezetők, esetfelelősök, ápoló, gondozó munkatársak - felkészülése a folyamatra,

illetve az új ellátórendszerben való működésre. A projekt keretei között olyan képzések kerültek kidolgozásra, melyek a szociális terület továbbképzési előírásainak megfelelően minősített képzések, s céljuk, hogy az új támogatott lakhatási szolgáltatás kialakításában segítséget nyújtsanak a változásokra való felkészülésben.

A kapcsolódó szakmai tudás átadása mellett fontos szempont volt a szakemberek szemléletformálása; a támogatott lakhatás rehabilitációs, fejlesztő szemléletének kialakítása és megerősítése; a kiköltözés előkészítése és megvalósítása; továbbá a TL-ben az együttélés során felmerülő dilemmákra, tipikus problémákra, kérdésekre s ezek megoldására irányuló gyakorlati tapasztalatok átadása, a bevált módszerek megosztása.

A TÁRS projektben kidolgozott, minősített képzések száma: 11 db.

VEZETŐI KÉPZÉS

A továbbképzés célja a nagy bentlakásos ápoló-gondozó intézmények vezetőinek felkészítése, attitűdváltásuk segítése annak érdekében, hogy az intézmény-kiváltási folyamatot minél gördülékenyebben lebonyolítsák, s az ezzel együtt járó új szolgáltatási struktúra minél hatékonyabban tudják koordinálni.

A képzés címe:

- „Változó vezetői szerepek és megújuló kompetenciák az intézményi férőhely kiváltási (IFK) folyamatban”

ESETFELELŐS KÉPZÉS

A leendő esetfelelős munkatársak továbbképzésének célja, hogy képessé váljanak az intézményi férőhely kiváltás során létrejövő támogatott lakhatás (TL) szolgáltatások működtetésére, vezetésére, valamint a leendő TL lakók önálló és önrendelkező életvitelének támogatására.

A képzések címe:

- „A támogatott lakhatás szolgáltatás elméleti háttere és működtetése”
- „Személyközpontú megközelítés, mint a támogatott lakhatásban dolgozó szakemberek eszköze”
- „Esetmegbeszélés támogatott lakhatás (TL) szolgáltatásban dolgozó szakemberek számára”

ÁPOLÓ-GONDOZÓ KÉPZÉS

A szociális ápoló-gondozó munkatársak számára – az alapozó felkészítés mellett – három, különböző tudásszintet célzó képzés is kidolgozásra került.

A képzések címe:

- „Szolgáltatói kompetenciák fejlesztése a támogatott lakhatást segítő ápolók, gondozók számára”
- „A komplex gondozás folyamata és gyakorlata a támogatott lakhatásban”
- „Támogatott lakhatás – fókuszban a szolgáltatást igénybe vevő”

A képzések során a résztvevők megismerhetik, hogy a támogatott lakhatás mennyiben más a hagyományos ápoló-gondozó munkánál. Képet kapnak a mindennapi életben előforduló nehézségekről és azok megoldási stratégiáiról. A komplex gondozás folyamata átültetésre kerül a támogatott lakhatás szolgáltatási rendszerébe.

ALAPOZÓ KÉPZÉS

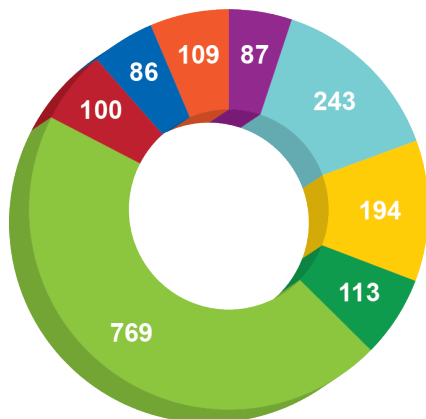
A képzés címe:

- „Szociális ápoló-gondozó szakemberek alapozó felkészítése a szociális intézmények férőhely kiváltása folyamatával és támogatott lakhatással kapcsolatos alapelvek alkalmazására”

A képzés célja, hogy a részt vevő szociális ápoló-gondozó szakemberek alapvető ismereteket szerezzenek a szociális intézmények férőhely kiváltási folyamatáról; a kiváltás helyi intézményben zajló lépéseiről, kulcs-szereplőiről és a szereplők közti munkamegosztásról; továbbá a támogatott lakhatás (TL) szolgáltatás alapelveiről.

A projekt vállalása 1216 fő intézményi munkatárs képzése volt. A munkatársi képzésekre a projekt előrehaladásával nagy érdeklődés mutatkozott, amit jól mutatnak a részvételi arányok. A megvalósítás során **1216 fő részvételével mindösszesen 1701 db tanúsítvány** került kiadásra.

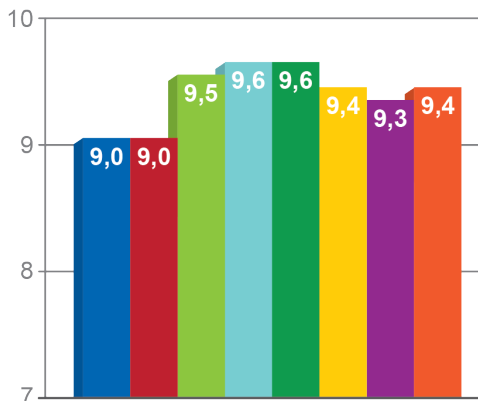
Képzések létszám szerinti megoszlása

- Vezetői
- Esetfelelős (TL)
- Esetfelelős (SZKP)
- Esetfelelős (EM)
- Ápoló-gondozó (Alapozó)
- Ápoló-gondozó (Komplex)
- Ápoló-gondozó (TL)
- Ápoló-gondozó (Szolg.komp.)

A képzéseken kitöltött elégedettségi kérdőívek alapján elmondható, hogy a résztvevők elégedettségi szintje a képzések tartalmával, az oktatók felkészültségének megítélésével kapcsolatosan kifejezetten magas volt, amit az alábbi grafikon jól szemléltet.

Képzések elégedettségi mutatói

- vezetői
- ápoló, gondozó / 1 napos
- ápoló, gondozó I. / szolg.komp. fejl.
- ápoló, gondozó II. / komplex gond.
- ápoló, gondozó III. / TL szolg. ig.vevő
- esetfelelős 1. / TL
- esetfelelős 2. / SZKP
- esetfelelős 3. / EM

LAKÓK FELKÉSZÍTÉSÉT TÁMOGATÓ KÉPZÉS (EKISZ2)

A képzés címe:

- „Komplex kiváltási szükségletfelmérést végző munkatársak szakmai felkészítése”

A képzésen **151 fő segítő szakember felkészítése történt meg** a Komplex kiváltási szükségletfelmérés, ezen belül az Egyéni kiváltást és felkészítést támogató szükségletfelmérés (EKISz2) elvégzésére, valamint az Egyéni komplex kiváltási fejlesztési terv (EKKiFeT) módszertanának alkalmazására.

KUTATÁS

A projektben fontos feladat a kiváltási folyamat mérésekkel történő nyomon követése, hatásvizsgálatok elvégzése,

különös tekintettel a lakók életminőségének változását mérő vizsgálatra (amelynek végül a bemeneti mérése valósult meg); valamint a bizonyítékalapú szakpolitika kialakításának támogatása folyamatos – az érintettektől érkező – tapasztalatokkal, visszajelzésekkel.

A kutatási tevékenység és a monitoring fontos eszközként szolgált a hálózati tagok segítségére a kiváltási folyamat előkészítésének és megvalósításának időszakában.

Szakmai terv elkészítésének támogatása – naprakész demográfiai, települési, intézményi és szociális szolgáltatási adatok gyűjtése és rendelkezésre bocsátása terület- és intézményspecifikusan.

Áttekintés az intézményi férőhely kiváltás során létrejött TL szolgáltatások működésének első tapasztalatairól – A kutatás elsődleges célja, hogy segítse a 2016-ig megvalósító intézményekben született tapasztalatok beépülését a kiváltás következő körének folyamataiba és rámutasson azokra a területekre, amelyekre a TÁRS projektnek és a kiváltást megvalósító intézményeknek kiemelt figyelmet szükséges fordítani.

Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. Szaktanulmány

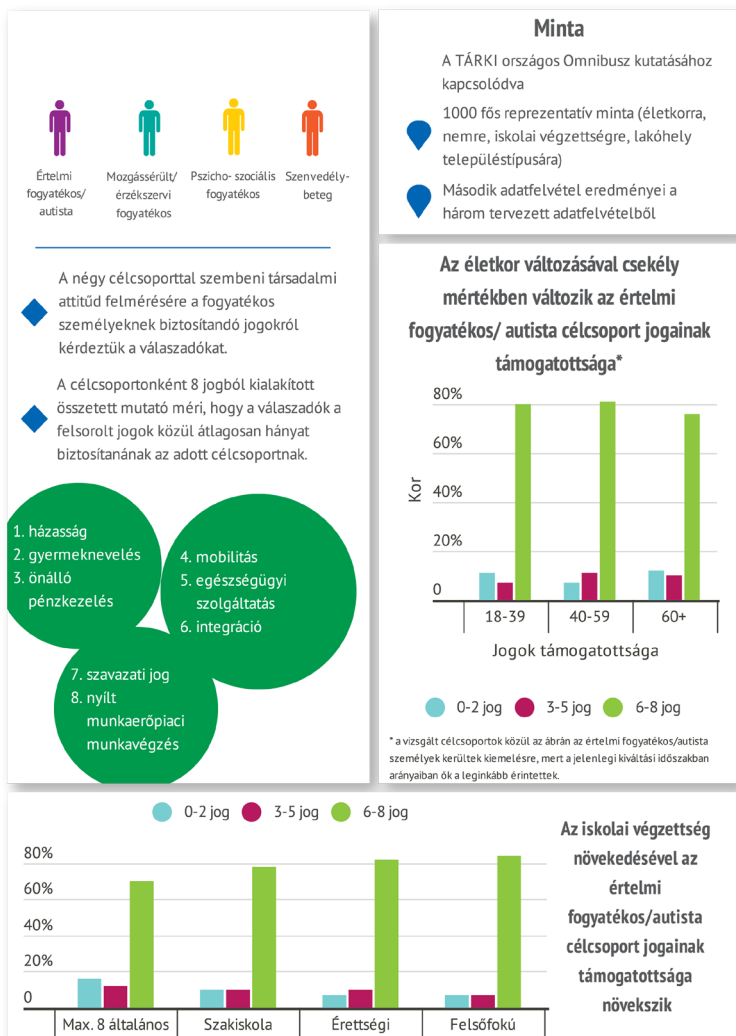
A tanulmány célja annak bemutatása, hogy a már működő támogatott lakhatást nyújtó szolgáltatók számára milyen jogszabályi rendelkezések okoznak nehézséget, illetve javaslatétel a feltárt jogi inkonzisztenciák kezelésére.

Társadalmi attitűdök vizsgálata

A kutatás arra irányult, hogy felmérje a magyar társadalom viszonyulását a fogyatékos, pszichoszociális és szenvedélybeteg célcsoportok felé. A kutatás egyik megállapítása szerint a kiváltási folyamat sikere akkor jár együtt a társadalmi befogadás területén felmutatható eredményekkel, ha összekapcsolódik a lakosság szemléletváltásának elősegítésével.

Társadalmi attitűdök vizsgálata

Kutatás a kiváltással érintett célcsoportokkal szembeni attitűdök alakulásáról (2019-es adatfelvétel)

A mozgássérült/érzékszervi fogyatékosok, és az értelmi fogyatékosok/autisták esetében a válaszadók csupán

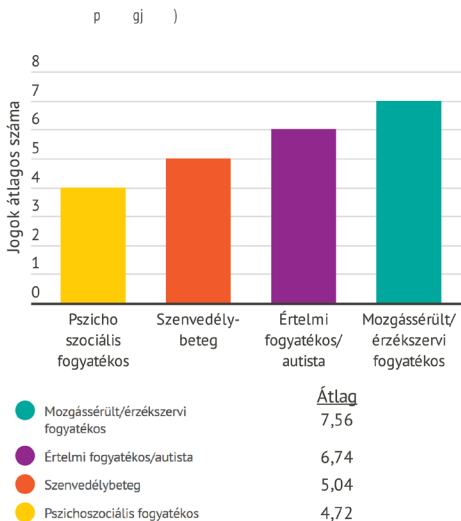
2,3-5 %-a

fosztotta volna meg a csoportokat minden vizsgált jogától.

Ezzel szemben a **pszichoszociális fogyatékos** és a **szenvedélybeteg** célcsoport esetében már a válaszadók

26 %-a

tett volna így.

01

A válaszadók **24,4%-a** valamilyen formában érintett* a fogyatékosok, pszichoszociális fogyatékosok, szenvedélybetegség által

*Saját maga és/vagy családtagja és/vagy tágabb környezete által

02

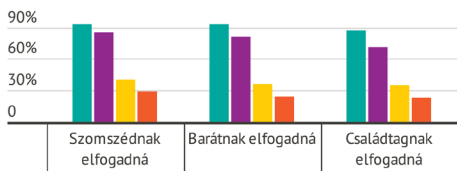
A válaszadók **érintettség** és a **fogyatékos személyek jogainak támogatása közepes mértékben*** mutat összefüggést mindegyik vizsgált célcsoport esetében.

*Cramer's V = 0,204-0,328

03

Minél inkább érintkezik valaki személyesen a hétköznapi során fogyatékos személyekkel, annál inkább ért egyet azzal, hogy gyakorolhassák a jogaikat.

Társadalmi elfogadás mérése

A válaszadók részéről a vizsgált célcsoportok elfogadása a következőkben alakult:

1. Mozgássérült/érzékszervi fogyatékos
2. Értelmi fogyatékos/autista
3. Pszichoszociális fogyatékos
4. Szenvedélybeteg

KIADVÁNYOK

A TÁRS projekt gondozásában több mint 70 db kiadvány jelent meg, melyek a kiváltási folyamat tervezésétől egészen a lebonyolításig, valamennyi érintett szereplőnek iránymutatást, támogatást, gyakorlatorientált segítséget nyújtanak témaspecifikusan, többnyire elektronikus formában.

TÁJÉKOZTATÓ, BEMUTAKOZÓ KIADVÁNYOK

- A TÁRS projekt Szolgáltatásfejlesztési Munkacsoportja által kifejlesztett módszertanok és képzések bővebb bemutatása
- Bemutatkozik a Hálózat Munkacsoport
- Bemutatkozik a Szakmai Koordinációs Műhely
- Bemutatkozik a TÁRS projekt Foglalkoztatási Munkacsoportja
- Bemutatkozik a TÁRS projekt Kutatási Munkacsoportja
- Bemutatkozik a TÁRS Projekt Szolgáltatásfejlesztési munkacsoportja
- Bemutatkozik az Intézménytámogatási Munkacsoport
- TÁRS tájékoztató kiadvány

MÓDSZERTANOK, PROTOKOLLOK

- Az intézményi férőhely kiváltás foglalkoztatási komponensének általános folyamata
- A kiváltási folyamat kommunikációs stratégiája
- A támogatott lakhatás működtetésének szakmai ajánlásokkal kiegészített protokollja
- Egységes szervezet-átalakítási koncepció és végrehajtási protokoll
- Intézményi Férőhely Kiváltási Terv módszertan
- Kommunikációs Módszertani Segédanyag
- Komplex kiváltási Szükségletfelmérés (EKISZ2 és EKKIFET) Módszertana
- Rehabilitációs környezettervező szakmérnök tanácsadók által összeállított TL-tervezési szempontsor
- Szolgáltatási elemek
- TÁRS projekt Megvalósíthatósági tanulmány
- Válságkommunikációs terv

MODELLPROGRAMOK (SHF, VÁRÓLISTA)

- “Egyenlő Esélyekért! Alapítvány” magas támogatási szükségletű / súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata
- “Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona” magas támogatási szükségletű / súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata
- “Tovább Élni Egyesület” magas támogatási szükségletű / súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata
- Csehország szociális ellátórendszerének bemutatása és magas támogatási szükségletű / súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata
- Dánia szociális ellátórendszerének bemutatása és a magas támogatási szükségletű / súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata
- Értelmileg súlyosan, halmozottan fogyatékos emberek társadalmi befogadása
- San Martín Skála – Életminőségmérő eszköz súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek felméréséhez
- San Martín Skála – Életminőségmérő eszköz súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek felméréséhez – Kézikönyv
- Gyakorlati példák különböző alap kommunikációs helyzetekre, igényekre a speciális kommunikációs szükségletű személyek segítői számára (gesztusjelek, tárgyjelek, PCS grafikák)
- Sok segítséget igénylő emberek önérvényesítése

KUTATÁSI ANYAGOK, TANULMÁNYOK

- Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. szaktanulmány
- Támogatott lakhatási szolgáltatások: Áttekintés az intézményi férőhely kiváltás során létrejött támogatott lakhatási szolgáltatások működésének első tapasztalatairól

FOGLALKOZTATÁS TÉMÁJÚ KIADVÁNYOK

- A csoportmunka alapjai
- A foglalkozási rehabilitáció fogalomgyűjteménye
- A foglalkozási rehabilitáció intézményrendszere
- Akkreditált foglalkoztatás

- Fejlesztő foglalkoztatás
- Foglalkozási rehabilitációs információk I. rész
- Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások
- Foglalkoztatás-fejlesztés partnerségeken keresztül
- Foglalkoztatásra történő felkészítés, fejlesztés
- Így csinálják mások – Külföldi jó gyakorlatok a foglalkozási rehabilitáció területén
- Jó gyakorlat – A Baptista Szeretetszolgálat Életminőség-fejlesztő Szolgáltatások Intézménye
- Jó gyakorlat – Búzavirág Alapítvány – Vámosújfaló
- Jó gyakorlat – Fébé Evangélikus Szeretetszolgálat – Piliscsaba
- Jó gyakorlat – Fejér Megyei Gesztenyés Egyesített Szociális Intézmény – Tordas
- Jó gyakorlat – Fény Felé Alapítvány – Debrecen
- Jó gyakorlat – Hatpöttyös Étterem – Székesfehérvár
- Jó gyakorlat – Horizont Közhasznú Alapítvány – Eger
- Jó gyakorlat – Kék Madár Alapítvány – Szekszárd
- Jó gyakorlat – Kockacsoki Nonprofit Kft.
- Jó gyakorlat – Lámpás '92 Alapítvány – Göd
- Jó gyakorlat – Magyar Máltai Szeretetszolgálat – Páty
- Jó gyakorlat – Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona
- Jó gyakorlat – Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete
- Jó gyakorlat – Napfényes Sziget Integrált Intézmény – Püspökladány
- Jó gyakorlat – Napsugár Gondozási Központ – Mezőberény
- Jó gyakorlat – Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
- Jó gyakorlat – Regens Wagner Közhasznú Alapítvány – Balatonmáriafürdő
- Jó gyakorlat – Strázsa Tanya – Szabadszállás
- Jó gyakorlat – Szimbiózis a Harmonikus Együtt-létért Alapítvány – Miskolc
- Jó gyakorlat – Szombathelyi Egyházmegyei Karitás – Szombathely
- Jó gyakorlat – Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesülete – Budapest
- Jó gyakorlat – „Jót s jól” a Szatmári Kistérségben Egyesület – Géberjén
- Jó gyakorlat – Esőemberekért Egyesület – Tata
- Jó gyakorlat – Irmák – Albertirsa
- Jó gyakorlat – Összefogás az Egyenlő Esélyekért Kft. – Csömör
- Közfoglalkoztatás
- Segédlet az intézményi férőhely kiváltás program foglalkoztatási komponensének költségvetés-tervezéséhez
- Szakmai ajánlás az intézményi foglalkoztatási munkacsoportok felállításához
- Út a foglalkoztatáshoz – Tudósítás egy európai konferenciáról

KÖNNYEN ÉRTHETŐ KIADVÁNYOK

- Dolgozni Jó!
- Mi az a kiváltás? Ismerkedés a közösségi befogadással
- Sok segítséget igénylő emberek önérvényesítése

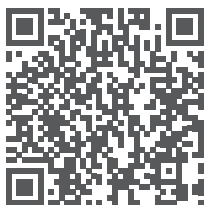
A TÁRS PROJEKT ÖSSZES KIADVÁNYA

<https://fszk.hu/kiadvany-tematerulet/intezmenyi-ferohely-kivaltas/>

A TÁRS PROJEKT KISFILMJEI

<https://www.youtube.com/channel/UCpIMfUE6Tf5sNOfyHKU50eQ/videos>

HÍRLEVELEK

<https://fszk.hu/szakmai-tevekenysegek/intezmenyi-ferohely-kivaltas/tars-projekt-efop-1-9-1/tars-hirlevelek/>

A PROJEKT KISFILMJEI

A filmek azzal a céllal készültek, hogy pozitív és hiteles példát mutassanak arról, hogy a kiváltás egy olyan folyamat, melynek eredményeként a nagy intézményből kiköltöző lakók életminősége javul és képesek aktívan bekapcsolódni a települések mindennapi életébe. A filmek a támogatott lakhatásban élőket és a jövőbeni szomszédságot, a települések lakóit egyaránt segítik a folyamat megértésében és az ezzel kapcsolatos ismereteik bővítésében.

DOLGOZNI JÓ!

A Dolgozni jó! animációs kisfilmsorozat célja az intézményi férőhely kiváltási folyamatban részt vevő fogyatékos, pszichoszociális fogyatékkal élő, illetve szenvedélybeteg intézményi ellátottak foglalkoztatással kapcsolatos ismereteinek bővítése. A kisfilmek az intézmények szakemberei számára is hasznos segítséget nyújtanak az ellátottak foglalkoztatásra történő felkészítése során. Az animációs rövidfilmek a fogyatékos emberek szempontjából mutatják be a különböző típusú foglalkoztatási formákat.

A SZOCIÁLIS INTÉZETEK FEJLŐDÉSI ÚTJA

A TÁRS projekt gondozásában jelent meg az az öt részes animációs filmsorozat, mely „A szociális intézetek fejlődési útja” címet viseli. Az egyperces animációk a második világháborút megelőző időszaktól napjainkig vezetnek végig a nézőt a fogyatékos embereket segítő szociális intézetek fejlődésének legjellemzőbb momentumain és azon az attitűdváltozáson, ami végbement ezalatt. Az egymásra épülő filmek a szociális intézetek fejlődésének – főképp hazai – történetét mutatják be, a legkiemelkedőbb nemzetközi kapcsolódásokat is feltüntetve. A rövid animációk leginkább a szakmabeliek számára teszik átláthatóvá a folyamatot, ám, emellett hasznos információkat tartalmaznak minden kiváltás iránt érdeklődő néző számára is. A sorozat jól láttatja a különbséget a fogyatékos emberekkel kapcsolatos múltbéli gondoskodó, ápoló-gondozó attitűd és a jelenlegi kiváltási folyamatban képessé tevő, befogadást, illetve elfogadást ösztönző hozzáállás között.

ÜZENETEK LAKÓKNAK LAKÓKTÓL

A Berzencén készült 30 darab félperces kisfilm témáját tekintve a befogadásról és elfogadásról, a családias légkörről, az önállóságról, a kihívásokról, az együttélés örömeiről és a nyugodt, szeretetteljes, új célok elérésére alkalmas életvitelről szól a támogatott lakhatásban. A filmek azzal a céllal készültek, hogy pozitív és hiteles példát mutassanak – kiemelten a jelenleg nagy létszámú intézményben élő fogyatékos, pszichoszociális fogyatékos és szenvedélybeteg embereknek – arról, hogy a kiváltás olyan folyamat, melynek eredményeként a TL lakók életminősége javul, és képesek aktívan bekapcsolódni a települések mindennapi életébe.

TL LAKÓK ÉLETE A KÖZÖSSÉGBEN

A „TL lakók élete a közösségben” című kisfilm sorozattal a TÁRS projekt a széles nyilvánosságot, különösen az intézményi férőhely kiváltásban érintett, a jövőbeli befogadó települések lakóit szólítja meg. A filmek célja, hogy segítse a kiváltási folyamat megértését, továbbá a fogyatékos, pszichoszociális fogyatékos és szenvedélybeteg emberek megismerését. Az érdeklődők betekintést nyerhetnek a támogatott lakhatásban (TL) élő emberek hétköznapi, közösségi életébe: a kisfilmekben többek között szó van a TL lakók vásárlási szokásairól, egyéb szolgáltatások igénybevételéről, illetve a jószomszédi kapcsolatairól is.

MÓDSZERTANI KISFILMEK A SÚLYOSAN, HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSÁRÓL

A súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátásának bemutatását célzó két („SHF személyek nappali ellátásának jó gyakorlata: A XV. kerületi ESZI-Fejlesztő Gondozó Központjának bemutatása”, „Mozgásterápia a FENO-ban – Mozgásterápia biztosításának a jelentősége a felnőtt SHF emberek életében”) módszertani kisfilm hármastársult szolgál. A filmek hosszú távú célja egyrészt a társadalmi szemléletformálás, azaz szeretnék felhívni a figyelmet arra, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek és családjaik számára a közösségi ellátáshoz való hozzájutás létfontosságú, amely a társadalomban való aktív részvétel képességét erősítő, pozitív folyamat. Másrészt a filmek szeretnék azoknak a szakembereknek – szemlélet, módszerek, eszközök tekintetében – inspirációt nyújtani, akik nappali ellátás létrehozását tervezik, vagy éppen szeretnék szolgáltatásukat kinyitni SHF személyek részére. Harmadrészt a kisfilmek kiválóan bemutatják a partneri együttműködéseket szakemberek és igénybevevők, illetve szakemberek és szülők viszonylatában.

PROJEKTADATOK

Projekt megnevezése:

TÁRS – Szociális intézményi férőhely
kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása

A projekt azonosító száma:

EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001

A kedvezményezett neve:

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.
jogutódja a Szociálpolitikai Innovációs Közhasznú Nonprofit Kft.

A szerződött támogatás összege: 2 491 579 785 Ft

A támogatás mértéke: 100%

A projekt kezdési dátuma: 2016. 04. 01.

A projekt tervezett befejezési dátuma: 2021. 10. 31.

Projekt célja:

az Országos Fogyatékosügyi Programban és a vonatkozó kormányhatározat alapján a szociális intézményi férőhely kiváltás szakmai- módszertani hátterének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára.

PROJECT FACTS

Project name:

PARTNER – Establishment of Professional Coordination
Centre for Deinstitutionalisation

Project ID:

EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001

Beneficiary:

Equal Opportunities of Persons with Disabilities Non-profit Ltd.
Social Politics Innovation Non-Profit Limited

Amount of subsidy: 2 491 579 785 Ft

Non-returnable subsidy: 100%

Start date: 1 April 2016

Planned closing date: 31. 10. 2021.

Overall purpose of project:

to provide professional and methodological background and coordination for deinstitutionalisation in Hungary – for social residential institutions providing long-term care for persons with disabilities in the entire country, in accordance with the provisions of the National Disability Programme and other relevant legislation.

INTRODUCTION

In recent years a remarkable progress has been taken place concerning the approach to people with disabilities, which can mainly be summarized in shifting from medical approach to communal and social ones, regarding human rights. One of the most important results is the professional intention that encourages the conversion from the large, residential institutional provision to supporting the amenities of communal lifestyle all over the world as well as in Hungary.

In accordance with the aims of the European Union the Hungarian Government is determined to close all the institutions of more than 50 residents until 2036 and create a more modern service system. It is honourable (for the SZIN Non-profit Kft.) to be assigned by the Government to coordinate and manage this process. In favour of fulfilling the tasks the project entitled „Creating the coordination workshop of institutional social accommodation TÁRS” (identification number EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001) was launched on 1 April of 2016.

The aim of TÁRS project is to provide the professional and methodical background of deinstitutionalization for the social institutions offering personal care and to support the process all over the country. It has been an emphasized goal during the achievement of the tasks to help the deinstitutionalizing process from planning to moving out the residents, so to support the professional design of change; to inform and prepare

all the participants involved in the process; to facilitate cooperation; to share horizontal knowledge; and to move forward qualitative and maintainable performances.

Looking back to the last years it can be declared that our commitments in the projects – with the close cooperation of our institutional partners involved in the process of deinstitutionalization, specialists, experts, experimental experts, representatives of associate professions, labour organizations and political decision-makers – were successfully accomplished, hereby we need to appreciate and be grateful for them all! We trust that our contribution to the transformation to a more secure system of service has been successful, improving the quality of residents' lives and helping productive communal reception.

We do hope that the 'knowledge' gathered, the methods worked out and the good practices revealed in the project will help and inspirationally influence the experts designing and creating the process of deinstitutionalization. We appreciate and are grateful for the committed and exceptional work and the cooperation of all the partners and participants involved in the implementation of this project!

Please welcome our brochure in which all the professional actions, results and milestones of the successful steps taken are summarized.

Dr. Tibor Tóth
Director General

A kiadvány az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 kódszámú „**TÁRS PROJEKT – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása**” című kiemelt projekt keretében készült.

Az eredménykommunikációs kiadványt a SZIN Nonprofit Kft. TÁRS projektjének munkatársai állították össze.

A kiadvány összeállítását szakmailag felügyelte:
Dr. Bagi Krisztina, TÁRS projekt szakmai vezető

Felelős kiadó:
Hamvas Levente Péter, SZIN Nonprofit Kft. ügyvezető

A kiadvány a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
szakmai támogatásával készült.

2021

© **Szociálpolitikai Innovációs Közhasznú Nonprofit Kft.**
H- 1142 Budapest, Ungvár u. 64-66.

Nyilvántartásba vételi szám: E-000892/2014; E/2020/000250

A kiadvány ingyenes, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A felhasználás
jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja!
Minden jog fenntartva!

